Ե· ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ

ՏԱՐԵԳՐՈՒԹԻՒՆ 1855 ԱՄԻՆ Ի ՅՈՒՆՈՒԱՐԷ Ի ՅՈՒՆԻՍ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

7. Իշխանն Կորչաքով պատգամաւոր Ռուսաց ի Վիեննա, յայտ առնէ զի ունի իշխանութիւն բանագնաց լինելոյ ընդ դեսպանս արեւմտեայ պետութեանց ի վերայ չորից խնդրոց՝ զայս օրինակ մեկնաբանելով զնոսին. Ա, Բարձումն պաշտպանութեան զոր կամէին Ռուսք միայնակ վարել ի վերայ Մոլտաւիոյ եւ Վալաքիոյ. — Բ, Ազատութիւն նաւարկութեան ընդ Դանուբ՝ ըստ պայմանացն հաստատելոց ի թագաւորացն ժողովոյ ի Վիեննա (յամին 1815). — Գ, Վերստին քննութիւն դաշնագրոյն որ յ15 յուլիսի 1841, այնպէս զի պահպանութեամբ օսմանեան պետութեան առաւել եւս անդրդուելի մնասցէ եւրոպականն զուգակշռութիւն. — Դ, Միաբան երաշխաւորութիւն հնգեցուն պետութեանց վասն անեղծ պահպանութեան կրօնական ազատութեան այլ եւ այլ ազգաց քրիստոնէից յԱրեւելս։

15. Յայտարարութիւն պետութեանցն Գաղղիոյ եւ Անգղիոյ՝ եթէ նաւահանգիստք Ռուսաց որ ի Պոնտոս եւ ի ծովին Ազախու՝ փակեսցին նաւատորմօք երկուցն ի 1 փետրուարի։

23. Բացումն խորհրդարանին Անգղիոյ. յորում ի բողոքոյ եւ պարսաւանաց ընդդէմ ռամիկանաց պատերազմին՝ Լորտ Ճոն Ռըսըլ հրաժարէ յիշխանութենէն։

25. Ճոն Ռօպըք անդամ խորհրդարանին Անգղիացւոց՝ առաջի առնէ խորհրդականաց քննութիւն առնել հանգամանաց անգղիական զօրացն որ ի Սեվաստոփոլ։

26. Հաստատութիւն ուխտի դաշանց նիզակակցութեան պետութեան Սարտենիոյ ընդ արեւմտեայս, միանգամայն եւ խոստումն յղելոյ ի Խրիմ զօրականս 15,000 փիէմոնթեցիս՝ ընդ ձեռամբ Ալփոնսոսի տէլլա Մարմորա։ — Փոխ միլիոնի միոյ անգղիական լիրայից (որք Ֆրանք 25 միլիոն) խոստացեալ Սարտենիոյ յԱնգղիացւոցն պետութենէ։

•

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

1· Մահ Խոսրով փաշայի ի Կոստանդնուպոլիս ի հասակի 95 ամաց։

6. Էօմէր փաշա մեկնի ի Վառնայէ գնալ ի Խրիմ։

10. Յայտարարութիւն Նիկողայոսի կայսեր Ռուսաց վասն գրելոյ ի զինուորութիւն զմասն ինչ ժողովրդեան։

17. Զօրավարն Ռուսաց Խրուլեվ քսան եւ հինգ հազարաւ յարձակեալ յառումն Կեօզլեվէի՝ յետ հնգից ժամուց պատերազմի վանի ի Տաճկաց, կորուսեալ լիւրոցն արս 500։ Իսկ ի զօրավարացն Օսմանեանց ի մահ վիրաւորին Սելիմ փաշա եւ Ռիւսթեմ Պէյ։

21. Հաստատութիւն դաշին վաճառականութեան կնքելոյ ընդ Միացեալ Նահանգս Ամերիկոյ եւ ընդ ինքնակալին Ճափոնի։

23. Կաւս չափագէտ եւ աստեղաբաշխ գերմանացի մեռանի ի Կէթինկէն քաղաքի։

24. Զօրավարն Գաղղիացւոց Մոնէ յարձակեալ խուռն ի մարտկոցն կանգնեալ ի Ռուսաց հանդէպ Մալաքովի՝ ի բաց վանի վիրաւորեալ։

27. Խորհրդարանն Կրանատայի յԱմերիկա՝ հաստատէ զինքնիշխանութիւն պետութեան Փանամայի յորում են գաւառքս Փանամա, Ազուէրոյ, Վէրակուաս եւ Չիրիքի, եւ բնակիչք 144,000։

28. Սասանութիւնք ի Պրուսա, ի Կոստանդնուպոլիս եւ յայլ բազում վայրս։

ՄԱՐՏ

2. Մահ կայսերն Ռուսաց Նիկողայոսի Ա, որում յաջորդէ որդի նորա Աղեքսանդր Բ։

4. Յայտարարութիւն մարտի քաղաքին Սարտենիոյ ընդդէմ Ռուսաց։

15. Սկիզբն բանագնացութեանց դեսպանացն ի Վիեննա ի խնդիր հաշտութեան։

— Դաշնակցութիւն քաղաքին Սարտենիոյ ընդ Օսմանեան դրանն։

21. Շապէռ վերջին դեսպան քաղաքութեան Լեհաց ի Կոստանդնուպոլիս՝ մեռանի անդանօր ի հասակի 84 ամաց։

22. Ռուսք հնգետասան հազար յարձակին ի վերայ աջոյ թեւի դաշնակցաց հանդէպ դղեկին Մալաքովի, եւ ի բաց վանին սաստկապէս:

27. Լաքրըրիկ' երիցագոյնն հասակաւ ի ճեմականս Կաճառոյ գաղղիականին վախճանի մերձ ի Մաքոն:

ԱՊՐԻԼ

2. Իշխանն Կորչաքով անուանի հրամանատար զօրացն Ռուսաց ի Խրիմ:

6. Գիւտ նորոյ մոլորակի, որ կոչեցաւ Կիրկէ, ի ձեռն Շաքոռնաք աստեղադիտին Գաղղիացւոց ի Փարիզեան դիտարանէն:

9. Սկիզբն վերստին ռմբակոծելոյ դաշնակցաց զՍեվաստոփոլ, յորում զօրավարն Գաղղիացւոց Պիզոյ վիրաւորեալ' մեռանի յետ աւուրց:

10. Խռովութիւն ի Մատրիտ:

11. Դարձեալ սասանութիւնք ի Զմիւռնիա եւ ի Կոստանդնուպոլիս:

15. Ուղեւորել Կայսեր եւ Կայսրուհւոյն Գաղղիացւոց ի Լոնտոն. ի վաղիւ անդր հասանեն ի Ուինզըր, եւ ի 22 ամսոյն դարձ առնեն ի Փարիզ:

18. Ոստիկանն Աւստրիոյ Պուլ առաջի առնէ դեսպանացն ժողովոյ իբրու հնարս հաշտութեան, — Ա, Երաշխաւորութիւն ամբողջ պահպանութեան Օսմանեան երկրին ի դիմաց ամենայն պետութեանցն դաշնակցելոց միանգամայն. — Բ, ի Սեաւ ծովուն չափդնել ծովային զօրութեան Ռուսացն եւ այլոց. — Գ, Նուազել զնաւս Ռուսաց ըստ թուոյ նոցին որ յառաջ քան զպատերազմն:

19. Գիւտ նորոյ մոլորակի (որ երեսներորդ հինգերորդ է) ի ձեռն Լութեր աստեղաբաշխի ի դիտարանէն Տիւսելտորֆ քաղաքի Բրուսիոյ:

20. Առաջարկութիւն ի խորհրդարանին Անգղիոյ' վասն առնլոյ ի փոխ լիրայս 16 միլիոն ի պէտս ծախուց պատերազմին. որ եւ հաստատի ի 24 ամսոյն:

26. Դադարումն բանակցութեանց դեսպանացն ի Վիեննա' առանց գտանելոյ զհնարս հաշտութեան:

27. Խորհրդարանք Սպանիացւոց սահմանեն զվաճառումն եկեղեցական ստացուածոց:

28. Փիանորի անուն ումն յարձակեալ ի վերայ Կայսերն Գաղղիացւոց աւազակօրէն' ձերբակալ լինի, եւ գլխատի յետ աւուրց հնգետասանից:

ՄԱՅԻՍ

1. Բորբորումն Վեսուվի հրաբղխ լերին:

6. Նոր զօրաժողով ի Ռուսաստան (12 այր ի հազարաց):

9. Հրաման զինուորագրութեան յամենայն ազգաց հպատակելոց օսմանեան պետութեանն անխտիր' հրատարակեալ ի Կոստանդնուպոլիս:

10. Բարձումն մենաստանաց մուրացիկ կրօնաւորաց յաշխարհէ տէրութեանն Սարտենիոյ վճռով ծերակուտին:

15. Բացումն համաշխարհական Արուեստահանդիսին ի Փարիզ:

16. Զօրավարն Քանրոպեռ ելանէ ի սպարապետութեան պաշտամանէն, եւ յաջորդէ նմին զօրավարն Փելիսիէ յառաջնորդութեան բանակին Գաղղիացւոց որ ի Խրիմ:

25. Դաշնակիցքն առնուն զԿերչ եւ զԵնիգալէ. եւ ի 28 ամսոյն ռմբակոծեն զձինիչկէ, եւ հրդեհեն զնաւս Ռուսաց վաճառաշահս ի ծովին Ազախու:

28. Ռուսք ի բաց գնան ի Սուճուգ-Գալէ ամրոցէն որ ի ծովեզերին Պոնտոսի, եւ յ8 յունիսի յԱնափայէ:

— Դարձեալ սասանութիւն ի Պրուսա:

30. Մահ Անմետ փաշայի Իշխանին Թունուզի, որում յաջորդէ եղբօրորդին իւր Մուհամմետ Պէյ:

ՅՈՒՆԻՍ

3. Դաշնակիցքն ռմբակոծեն զԹայղան քաղաք, որ է Թականրոկ:

7. Առումն Կանաչ սարին ի Գաղղիացւոց առ Սեվաստոփոլիւ:

18. Յետ ռմբակոծելոյ ժամս քառասուն եւ ութ զդըղեակն Մալաքով' յարձակին դաշնակիցքն յառումն նորին, եւ յետս ի բաց վանին անհագին կոտորածիւ:

28. Սպարապետ Անգղիական բանակին Լորտ Ռակլըն մեռանի առ Սեվաստոփոլ քաղաքաւ, եւ յաջորդէ ի տեղի նորա զօրավարն Սիմփըն: